

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Красимир Димитров Иванов, д.м.н.

Катедра „Обща и оперативна хирургия“,

Ректор на Медицински Университет – Варна

ОТНОСНО

Обявен конкурс за заемане на академична длъжност: „Професор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина и научна специалност „Обща хирургия“ за нуждите на Медицински колеж при Медицински факултет, Тракийски университет, гр. Стара Загора, обнародван в Държавен вестник, бр. 9/02.02.2016 год.

В изпълнение на заповед на Ректора на Тракийски университет, гр. Стара Загора № 767/31.03.2016 год. и решение на първото заседание на Научното жури, проведено на 07.04.2016 год., съм определен да изготвя официална рецензия като външен член за Медицински факултет, Тракийски университет, гр. Стара Загора.

Доц. д-р Христо Димитров Стоянов, д.м. е единствен кандидат по обявения конкурс за придобиване на академична длъжност „Професор“ за нуждите на Медицински колеж при Медицински факултет, Тракийски университет, гр. Стара Загора. Представени са всички документи, посочени в Закона за развитие на академичния състав в Р. България (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му и Правилника на МФ към Тракийски университет, гр. Стара Загора.

БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Доц. д-р Христо Стоянов, д.м е роден на 04.10.1949 год. в Симеоновград, област Хасково. Завършва Висшия медицински институт „И. П. Павлов“ гр. Пловдив през 1975 г. с отличен успех от положените

държавни изпити. По разпределение постъпва на работа в хирургично отделение на Районна болница гр. Свиленград. От 1979 г. до месец май 1984 г. работи в Окръжна болница гр. Хасково. Придобива специалност по хирургия през декември 1983 год. След успешно положен конкурсен изпит, проведен в гр. София, е назначен за асистент в Катедра „Пропедевтика на хирургичните болести” на ВМИ - Стара Загора. Доц. Стоянов е един от основателите на Катедрата „Пропедевтика на хирургичните болести” през 1984 год., преименувана по-късно в Катедра „Хирургия, неврохирургия и урология” към Медицински факултет на Тракийски университет, гр. Стара Загора, в която работи до началото на 2015 год.

Доц. Стоянов е избран за началник клиника „Обща и детска хирургия”, която ръководи от 2000 год. до м. август 2011 год. Член на Академичния съвет на ВМИ - Стара Загора и член на Факултетния съвет на МФ – Тракийски университет до началото на 2015 год. Той е председател на Съсловния съюз на лекарите хирурзи от региона на Ст. Загора.

Избран е за Републикански консултант по хирургия за региона на Медицинския факултет в Ст. Загора от 1996 год.

Кандидатът е провел курсове за професионална квалификация във водещи клиники по коремна хирургия в страната: ДФБ „Царица Йоанна” гр. София, курс по „Чернодробна и панкреатична хирургия”, 2003 год., Научен ръководител на курса проф. д-р Н. Ярмов, курс „Гръдна хирургия” - 1986 г. с продължителност 3 месеца в гр. София, научен ръководител на курса проф. д-р П. Червеняков. Основен курс по „Онкология” с продължителност 3 месеца, научен ръководител проф. д-р В. Димитров. Провел е курс по „Ехография на коремните органи” и курс по „Ендоскопия на ГИТ” в гр. Ст. Загора.

Проведени квалификационни курсове в чужбина: Гърция, 1998 год., участие в The International Postgraduate School of the IGSC Course in new Frontiers in GI Oncology, ръководител на курса проф. Лигидакис. Курс по хирургия на хранопровода с продължителност 30 дни в Чехословакия, в университетските центрове на Прага и Бърно. Едноседмичен курс по стомашна хирургия в Медицински университет на гр. Виена - Австрия, 2005 год. През 1987 и 1988 год. е провел двуседмични курсове в Научно Изследователски Институт по ендокринология в гр. Киев, Украйна.

Членува в Български лекарски съюз, Българско хирургическо дружество, Българска асоциация на хирурзи, гастроентеролози и онколози.

Член на Пленума на Българско хирургическо дружество, 2007-2010 год., член на редколегията на списание „Висцерална хирургия” 2010-2012 год. с гл. редактор - акад. Дамян Дамянов.

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. д-р Христо Стоянов, е един от основателите на Катедра „Пропедевтика на хирургичните болести“ през 1984 год. Последователно избран за асистент - 1984-1985 год, старши асистент - 1985-1987 год., главен асистент - 1987-2002 год. В началото на 2002 год. е избран от ВАК за редовен доцент по научна специалност „Обща хирургия“ към Медицински факултет, Тракийски университет, Ст. Загора. Работи като такъв до началото на 2015 год.

Той е лектор по „Обща хирургия“ в периода от 2000 г. до началото на 2015 год. Лектор по хирургия към Медицински колеж на Тракийски университет от 1998 год. до 2005 год. Като Ръководител дисциплина по обща хирургия, изнася пълен лекционен курс на студенти медици от трети курс с хорариум 60 часа и води практически занятия от 105 часа на студентска група в продължение на години. Той е ръководител на теоретично и практическо обучение по хирургия на стажант-лекари, докторанти, специализанти и общопрактикуващи лекари. Общата годишна учебна натовареност варира от 180 до 350 часа, в зависимост от учебните планове на студентите. През 2009 год. въвежда в обучението на студентите с тестова система от 280 въпроса, с цел перманентна проверка на теоретичната подготовка на студентите, както през семестъра, така и по време на изпит.

Ръководител на курс по „Спешна хирургия“ на лекари от ЦСМП на градовете Стара Загора, Ямбол и Сливен.

Ръководи курс по „Огнестрелни наранявания“ пред съдебни експерти.

Доц. Стоянов е Председател на комисия за семестриален изпит по „Обща Хирургия“ и държавен изпит по хирургия към Медицински колеж на Тракийски университет в продължение на 15 години.

Член е на изпитна комисия за специалност по „Хирургия“, гр. София с председател акад. д-р Дамян Дамянов, д.м.н.

НАУЧНО ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. Христо Стоянов има богата научна активност. За участие в конкурса кандидатът е представил 130 научни труда, от които 41 са рецензирани в конкурса за доцент, а 89 са след хабилитирането му. От общо 130 научни труда 33 представляват учебници, учебни помагала, монографии и раздели от тях.

Публикациите отпечатани в български списания и научно-тематични сборници издавани в страната са общо 69, от които 32 са преди хабилитация. Научните трудове публикувани в сборници от проведени

национални научни форуми в страната са 11 и 2 са отпечатани като резюмета- общо 13.

Научните трудове публикувани в чуждестранни научно-медицински списания са 9 и резюмета в сборници от участие в научни форуми в чужбина са 5 – общо 14.

Дисертационният труд на кандидата „Хирургическо поведение при обтурационна дебелочревна непроходимост от туморен произход” е защитен пред СНС по Хирургия гр. София през декември 1993 год. и е представен под форма на автореферат.

В научните си трудове доц. Стоянов е първи автор в 68/130, което е 53%, на второ място участва в 26/130, представляващи 20%. В 73% кандидатът е първи или втори автор, а в останалите е на последващо място.

Научните трудове на кандидата са пряко свързани с основните насоки в развитието на Катедрата „Хирургия, неврохирургия и урология” и на Клиниката „Обща Хирургия” на Медицински факултет, Тракийски университет, Ст. Загора.

АНАЛИЗ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ ПО ВИД	
1. Свързани с конкурса за доцент	
1.1. Публикации в страната	23
1.2. Публикации в чужбина	3
1.3. Дисертационен труд	1
1.4. Научни съобщения от участие в научни форуми в страната	1
1.5. Научни съобщения от участие в научни форуми извън страната	9
1.6. Общо	37
2. Несвързани с конкурса за доцент	2
2.1. Учебници и монографии – рецензирани	2
2.2. Учебници и учебни помагала- нерецензирани	29
2.3. Раздели от учебници и монографии- рецензирани	5
2.4. Публикации в списания с I F	5
2.5. Публикации в чуждестранни списания без IF	1
2.6. Публикации в списания и научно-тематични сборници в страната	40
2.7. Научни съобщения от участие в конгреси в чужбина	5
2.8. Научни съобщения от участие в конгреси в страната	9
2.9. Общо	93
3. Общо научни трудове (1. + 2.)	130

Кандидатът е представил 75 цитирания на научните му трудове. По отношение на IF в научните трудове на кандидата, установих наличие на представен IF, само от публикациите в международни научни списания, който е 36.308. Не е представен IF от цитиранията на научните му трудове.

ЦИТИРАНИЯ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ	
Цитирания от български автори	14

Цитирания от чуждестранни автори	61
Общо цитирания	75

Доц. Стоянов е публикувал научните си трудове в чужбина в престижни научни списания: Wiener Klinische Wochenschrift, Acta Hystochemica, British Journal of Surgery, Lancet Oncology, Journal of Hepatogastroenterology, Colorectal diseases, Virchows archive: The European Journal of Pathology.

Съавтор е с 25 хабилитирани български учени в научните си трудове.

Според научните направления в трудовете си и научната тематика в тях, те се разпределят в следния вид :

1. Усложнен колоректален карцином и чревна непроходимост: 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 43, 44, 46, 47, 51, 53, 55, 57, 62, 64, 70, 82, 90, 105, 107, 109, 111, 116, 117, 123, 130 – общо 36
2. Чернодробни тумори : 63, 69, 99, 103, 104, 108, 120, 121, 122, 125 – общо 10
3. Заболявания на екстрахепатални жлъчни пътища и панкреас : 39, 49, 52, 58, 67, 71, 72, 89, 92, 103, 113 – общо 11
4. Заболявания на стомах и дуотенум: 34, 61, 73, 80, 83, 84, 88, 112, 124, 125 – общо 10
5. Перитонит: 35, 42, 45, 117 – общо 4
6. Хернии: 37, 68, 74, 79, 96 – общо 5
7. Ехинококова болест: 36, 99 – общо 2
8. Заболявания на щитовидната жлеза: 40, 41, 93, 94, 110 – общо 5
9. Местна и обща хирургична инфекция: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 38, 40, 48, 50, 75, 77, 78, 98, 114 – общо 17
10. Заболявания на хранопровода и ларинкса: 66, 81, 86 – общо 3
11. Ендоскопска хирургия: 70, 118, 119 – общо 3
12. Кръвоизливи от ГИТ – 34, 112 – общо 2
13. Рани: 98, 128 – общо 2
14. Миниинвазивна хирургия: 89, 91 – общо 2
15. Хемороидална болест: 60 – общо 1
16. Интраабдоминална хипертензия: 100, 101, 102 – общо 3
17. Диафрагмална херния: 74 – общо 1
18. Казуистика - 56, 59, 65, 67, 76, 85, 95, 97, 114, 115, 126, 127, 128 - общо 13

Доц. Стоянов участва в един и е рецензент на три научно-изследователски проекта:

Участие в НИП:

1. Роля на ангиогенезата и епителната клетъчна адхезия за прогресията на колоректалния карцином, 2007 год. Ръководител на проекта – проф. д-р М. Гълъбова.

Рецензии на НИП :

1. Сравнително изследване чрез различни методи на оксидативния статус при пациенти с колоректален карцином, 2012 год. Ръководител на проекта – проф. А. Желева

2. Оценка на прогностичните индекси, определящи терапевтичното поведение при пациенти с остър панкреатит, 2012 год. Ръководител на проекта – проф. д-р Й. Йовчев.

3. Прогностична роля на имунодиагностиката в общия диагностичен модел на различните форми на ехинококозата и в следоперативния алгоритъм за проследяване на пациентите, 2012 год. Ръководител на проекта – доц. д-р Кр. Калинова.

НАУЧНИ ПРИНОСИ

Колоректалният карцином и усложнените му клинични форми, заемат централно място в научните трудове на кандидата. Той е обект и на дисертационния му труд. Публикува монография „Поведение при усложнен колоректален карцином” в съавторство с проф. д-р Й. Йовчев и доц. д-р Г. Арабаджиев, през 2014 год. В продължение на 30-годишен период извършва проучване върху етиопатогенезата, епидемиологията, структурата на заболяемост, имунологията и имунохистохимията, клиничните прояви, възможностите за диагностика и принципите на лечение на УКРК. Извършва проучване на патохистологичните промени в чревната стена проксимално и дистално от обструктивния туморен процес, синхронно с промените в чернодробната клетка. С помощта на електронен микроскоп установява промени в структурата на хепатоцита при пациенти с КРК (11, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 43, 46, 55, 82, 88, 130). Извършва синхронно проучване на микробиологичната флора в чревния лумен и перитонеалната кухина при пациенти с обструктивен КРК (88, 130). Извършено е проучване на някои ниско молекулярни азот-съдържащи вещества при КРК, синхронно в поталната и периферната кръв (130). Това са приноси с научно-теоретичен и научно-практичен характер. Чрез статистически методи кандидатът установява: Увеличаване на заболяемостта от КРК в нашата страна и тенденция към спад на средната възрастова граница на заболяемост – принос с научно-теоретичен характер (51, 53, 130).

Предложената от доц. Стоянов класификация на обструктивната чревна непроходимост от туморен произход има реален научно-теоретичен принос (130).

Изградената диагностично-терапевтична стратегия при УКРК е принос с научно-практична значимост (24, 25, 26, 27, 47, 54, 70, 90, 105, 106, 109, 111, 117, 123, 130).

Анализът на следоперативните резултати и преживяемост е принос с научно-теоретичен характер (29, 30, 31, 44, 47, 51, 53, 57, 90, 105, 130).

През 1995 год. кандидатът въвежда криохирургичен метод за лечение на хемороидална болест с оригинален инструментариум в клиниката по „Обща хирургия” - принос с научно-практичен характер.

Научните трудове посветени на заболяванията на стомаха и дуоденума с язвена генеза (73, 114) имат научно-теоретичен принос - Потвърждава се факта, че броя на пациентите с пилорна стеноза е намалял рязко през последните години.

Проучванията, касаещи експресията на някои екстрацелуларни матриксни протеини (ламенин и тенаascin) при карцином на стомаха, посредством имунохистохимични методи е принос с научно-теоретичен характер, потвърждаващ участието на тези протеини в туморната експресия. Методиката има прогностична стойност, касаеща преживяемостта на пациентите (80, 82, 83).

Научните трудове третиращи проблема за заболяванията на черния дроб и екстрахепаталните жлъчни пътища: проучванията за ефективността на перкутанния трансхепатален дренаж при остър холецистит и билиарния протезиращ байпас при механичен иктер, за периода на проучването е едно от първите в нашата страна (67, 72, 113). Проучванията върху морфологичните промени в черния дроб при остър холецистит и механичен иктер, имат научно-теоретичен характер (49, 52, 61, 103).

С овладяване на лапараскопската хирургия е въведена в клиничната практика методиката на трансумбиликалната лапараскопска холецистектомия (89, 91). Представени са възможностите на методиката при остър и хроничен холецистит и предимствата спрямо четирипортовата стандартна методика.

В този раздел са и научните трудове, третиращи проблема за въведените в клиничната практика различни съвременни методи, използвани за ранна диагностика и хирургично лечение на първичните или метастатични чернодробни тумори – резекция, радиотермоаблация (120, 121, 122, 125).

По отношение на абдоминалните хернии е извършен анализ на честотата, видовата характеристика, клиничните прояви и хирургичното лечение (37, 68, 74, 79, 85, 96). Анализът на структурата на заболяемостта е принос от научно-теоретична значимост. Чрез алтернативен непараметричен анализ, кандидатът установява липса на зависимост между вида на хернията и евентуалните усложнения (85) – принос с научно-теоретична значимост.

Научно-теоретичен и научно-практичен принос представлява значимостта на периперативната антибиотична профилактика като необходим, прогресивен и наложил се метод в плановата и спешна хирургия (106).

Проучването за прогностичната стойност на нивата на артериалния лактат и вено-артериалната разлика в нивата на CO₂ при пациенти със сепсис е принос с научно-теоретичен характер.

Доц. Стоянов има участие в създаването и използването в клиничната практика на валидиран, според съвременните стандарти, модифициран метод за измерване на интраабдоминалното налягане. (101, 102).

Доц. Стоянов участва в съставянето на няколко учебника, учебни помагала, монографии:

1. Учебник „Лекции по обща хирургия“ 2007 год, 238 стр., (нерецензиран)
2. Тест по „Обща хирургия“, 2009 год., 56 стр. (нерецензиран)
3. Учебник „Обща хирургия“, 2013 год., 613 стр. Авт. колектив, Академично издателство Тракийски университет, ISBN 978-954-338-059-6, Литера принт АД, Стара Загора
4. Монография „Поведение при усложнен колоректален карцином“, 2014 год., Авт кол., 290 стр., ISBN 978-954-587-119-2, Литера принт АД, Стара Загора.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Научно-изследователската дейност на доц. д-р Христо Стоянов е базирана на 40-годишен опит в общата хирургия. Научните му трудове в областта на усложнения колоректален карцином впечатляват със своята задълбоченост и всеобхватност.

Заедно с над 30-годишния му преподавателски стаж в Медицински Факултет на Тракийски университет, гр. Стара Загора, активната хирургична и консултантска дейност ми дават основание да предложа на научното жури да гласува позитивно за избора му за заместване на академичната длъжност „Професор“.

25.04.2016 г.
гр. Варна

проф. д-р Красимир Иванов, д.м.н.
/...../

